

Financováno
Evropskou unií

Manuál vznikl v rámci projektu [Komplexní program vedoucí ke zlepšení postavení osob opouštějících náhradní rodinnou péči v Plzeňském kraji včetně metodického zajištění](#).

Cílem projektu je zlepšit připravenost mladých lidí opouštějících náhradní rodinnou péči na samostatný život a snížit rizika jejich sociálního vyloučení.

Projekt je financován z Operačního programu Zaměstnanost plus.

DOMUS – Centrum pro rodinu, z. s.

Černická 7, 301 00 Plzeň

www.domus-cpr.cz

Autorský kolektiv: Bc. Kristýna Deckerová, Mgr. Eva Plevková,
Bc. Lucie Trávníčková

Předtisková úprava: Petr Kučera

Tisk: COPY GENERAL s.r.o.

OBSAH

ÚVOD: KDE DOMOV MŮJ?	03
BYDLET SE DÁ RŮZNĚ	04
Bydlení při studiu	04
Bydlení s podporou	05
Krizové bydlení	08
Samostatné bydlení	10
PRONÁJEM BYTU	16
Jak na to	16
Nájemní smlouva	19
BYDLENÍ A PLACENÍ	21
Kauce/depozit	21
Nájemné	21
Fond oprav	21
Energie	22
Koncesionářské poplatky	22
Odpady	22
Internet	23
TRVALÉ BYDLIŠTĚ	24
Změna trvalého bydliště	24
DÁVKY SPOJENÉ S BYDLENÍM	26
Příspěvek na bydlení	27
Doplatek na bydlení	31
KDE HLEDAT POMOC	32
KDE HLEDAT INFORMACE	35
MOJE POZNÁMKY	36

Nezáleží na tom, jak velký byl náš domov.
Důležité bylo, že v něm byla láska.

Peter Buffett

ÚVOD: KDE DOMOV MŮJ?

Mít střechu nad hlavou je pro člověka jednou z nejdůležitějších věcí. Nejde jen o to, aby na nás nepršelo nebo nám bylo teplo, ale abychom se někde cítili doma.

V dětství a dospívání většinou bydlíme s rodiči, prarodiči, pěstouny apod. S dospělostí pak přichází otázky: Co dál? Odstěhovat se, nebo zůstat? Dům, nebo byt? Jaké jsou moje představy a jaké reálné možnosti? A jak se vlastně takové bydlení shání a zajišťuje?

Manuál, který držíš v ruce, shrnuje informace o různých typech bydlení, financování nebo uzavírání smluv na bydlení. Přináší praktické tipy a postřehy, na co se ptát a na co si dát pozor při hledání místa, kde si vytvoříš svůj vlastní domov.

BYDLET SE DÁ RŮZNĚ

V různých životních obdobích i situacích budeš vyhledávat různé typy bydlení. Jako student/ka budeš mít pravděpodobně jiné možnosti i priority, než jako pracující dospělák třeba i s rodinou.

BYDLENÍ PŘÍ STUDIU

INTERNÁTY

Někteří mladí lidé bydlí samostatně už při studiu. Pokud jsi na střední škole, učilišti nebo vyšší odborné škole, můžeš využít bydlení na internátě (oficiální označení je domov mládeže). Střední škola ti zpravidla dá informaci, na kterém internátě bývají ubytováni její studenti. Je potřeba přihlásit se sem včas, domovy mládeže mají omezené kapacity a bývají dost naplněné. **Bydlení na internátě může být prvním krokem k osamostatnění** – jsi tady přes pracovní týden, na víkend jezdíš domů, máš zajištěnou stravu, platí určitý režim, který počítá i s časem na učení... Na pokoji zpravidla bydlí dva až čtyři lidé, mají k dispozici vlastní koupelnu nebo je společná pro více pokojů. Bývá možnost využít kuchyňku. Za ubytování na internátu se platí, orientačně kolem 1200 Kč za měsíc, za celodenní stravu pak 130 Kč na den. Ceny se liší dle lokality, velikosti pokojů, vybavení domova mládeže apod.

VYSOKOŠKOLSKÉ KOLEJE

Při vysoké škole je možné bydlet na **vysokoškolské koleji**. Tady už nemusíš dodržovat téměř žádný režim, i komfort ubytování bývá vyšší. Ceny se liší dle vybavení a velikosti pokoje (vlastní nebo společná koupelna, s kuchyňkou nebo bez apod.) od zhruba 3000 do 5000 Kč měsíčně.

Bydlení na internátech nebo vysokoškolských kolejích má své plusy i minusy. Pro někoho může být náročné soužití s více lidmi, částečná ztráta soukromí apod. Na druhou stranu společné bydlení přináší řadu zážitků a kontaktů se stejně starými lidmi.

BYDLENÍ S PODPOROU

Takové ubytování by se ti mohlo hodit, pokud si nejsi jistý/á, že už zvládneš samostatné bydlení bez jakékoliv pomoci. V některých typech ubytování je možné využít podporu sociálních pracovníků nebo terapeutů. **Budeš mít střechu nad hlavou a pracovníci ti pomohou** s vyřizováním dávek nebo dokladů, s nastavením osobního rozpočtu, sháněním práce, dalšího bydlení, řešením dluhů, ale můžeš se tady naučit i vařit nebo trávit zajímavým způsobem volný čas apod.

Po těchto zařízeních bývá velká poptávka a často mají plnou kapacitu. Pokud tedy víš, že by bydlení s podporou mohlo být pro tebe tou pravou cestou, nezapomeň ho začít shánět včas.

Také počítej s tím, že ubytování v těchto zařízeních bývá časově omezené. **Zásadní výhodou je nabízená podpora a finanční dostupnost tohoto typu bydlení.**

DOMY NA PŮL CESTY

Obvykle nabízejí **ubytování na několik měsíců až rok**. Poskytují bezpečné, stabilní prostředí a podporu pro lidi, kteří se snaží žít samostatný život. Jsou určeny **pro mladé dospělé**, kteří opouštějí dětské domovy nebo odcházejí z pěstounské péče, **lidi propuštěné z vězení nebo osoby zotavující se z různých závislostí**. Obyvatelé těchto domů často žijí společně s dalšími lidmi v podobné životní situaci. To umožňuje vytvořit podpůrnou komunitu, kde si mohou navzájem pomáhat a sdílet své zkušenosti.

AZYLOVÉ DOMY

Bydlení na přechodnou dobu ti mohou poskytnout také azylové domy. To je pobytová sociální služba, která pomáhá zpravidla dospělým osobám. V některých případech zde však mohou bydlet i děti, pakliže se jedná o azylový dům pro matky s dětmi nebo pro rodiny. **V azylovém domě můžeš žít až 1 rok** – to je doba, která by ti měla postačit k tomu, aby ses znovu postavil/a na vlastní nohy. S hledáním nového bydlení, práce a dalšími věcmi důležitými pro návrat zpět do běžného života ti tu mohou pomoci sociální pracovníci, kteří zde pracují.

*V případě, že na úhradu bydlení v azylovém domě nebudeš mít dostatečné finance, pomůže ti úřad práce. Jak? No přece **doplatkem by bydlení** (více najdeš na straně 30 v kapitole o sociálních dávkách).*

Jak bydlení v domě na půli cesty a v azylovém domě vypadá a co ještě je třeba vědět?

Azylový dům a dům na půli cesty jsou skupinová zařízení. Nemůžeš čekat, že zde budeš bydlet zcela samostatně. Můžeš mít vlastní pokoj, ale ostatní prostory bývají společné. Důležité je umět s ostatními dobře vycházet a nedostávat se do zbytečných konfliktů. Platí tu určitý řád a pravidla, která se musí dodržovat – například se zde nesmí kouřit, konzumovat alkohol nebo užívat návykové látky. Také není tolerováno násilí nebo vulgarity. Pokud nebudeš nastavená pravidla dodržovat, pak můžeš být vyloučen/a.

Aby ses tu mohl/a ubytovat, musíš si **podat písemnou žádost**. K té doložíš **potvrzení o zdravotní způsobilosti**. To ti vystaví tvůj obvodní lékař. **Službu také musíš mít z čeho hradit** – protože i tady se za bydlení platí. Částka za ubytování v azylovém domě se pohybuje od 3 500 Kč za měsíc a výš, v domě na půli cesty počítej s částkou kolem 150–200 Kč na den. Stravu si zajišťuješ sám/a, ale máš k dispozici plně vybavenou kuchyň, ve které si můžeš uvařit, pračku, kde si můžeš vyprat, apod.

Je třeba mít na paměti, že prostory azylového domu a domu na půli cesty nejsou nafukovací a kapacita je tu omezená. V případě, že bude zrovna plno, tvoje žádost se zaeviduje a dostaneš se na seznam žadatelů. Ještě máš však další možnosti, jako jsou noclehárny nebo ubytovny.

KRIZOVÉ BYDLENÍ

ANEŽ LEPŠÍ NĚCO, NEŽ NIC...

Pokud se někdy ocitneš v situaci, kdy přijdeš o střechu nad hlavou anebo ti ztráta bydlení vážně hrozí, je dobré vědět, kam a na koho se obrátit. Jestli ti nemůže pomoci rodina nebo přátelé,

nezoufej – ještě jsou tu sociální služby pomáhající v krizi nebo třeba ubytovny.

NOCLEHÁRNY

Noclehárny jsou místem, kde **můžeš na noc složit hlavu, ve chvíli, kdy nemáš kde spát**. Stejně jako v případě azylového domu se zde jedná o sociální službu, která podává pomocnou ruku osobám bez přístřeší. Kromě místa na přespaní zde můžeš využít například hygienické zázemí (sprcha apod.). Některé noclehárny pak dále nabízejí také stravu (teplá polévka, čaj aj.) nebo třeba ošacení.

Platí tu několik pravidel – návštěvník noclehárny nesmí být pod vlivem alkoholu či drog, nebo být agresivní. Zdržovat se tu může jenom navečer a přes noc, protože přes den jsou prostory zavřené. Je třeba počítat s tím, že vybavení noclehárny je poměrně skromné. Většinou se jedná o jednu velkou místnost s několika lůžky. Úhrada za nocleh tu ale není vysoká, částka se pohybuje většinou okolo 30 Kč za noc. Rozlišujeme noclehárny pro muže a pro ženy.

UBYTOVNY

Ubytovny nejsou sociální službou. Většinou je provozují soukromé subjekty nebo třeba města. **Chybí tady pomoc a podpora ze strany sociálních pracovníků.** Bydlení na ubytovně není úplně ideální (nedostatek soukromí apod.). **Každá ubytovna funguje trochu jinak** – někde můžeš mít svůj vlastní pokoj třeba i se sociálním zázemím, jinde ho zase budeš muset s někým sdílet. **Oproti bydlení v azylovém domě tu za ubytování hradíš výrazně více.** Některé ubytovny pak požadují například i kauci nebo třeba platbu předem. I tady ti však může pomoci úřad práce prostřednictvím doplatku na bydlení. Ubytovny se liší tím, pro koho jsou určeny. V některých můžeš bydlet se svým partnerem nebo partnerkou, jiné jsou pouze pro muže či pro ženy. Někde pak může bydlet i rodina s dětmi. Velkou výhodou je, že na volné místo tu příliš dlouho nečekáš a většinou zde můžeš bydlet tak dlouho, jak budeš potřebovat. **Nevýhodou jsou poměrně vysoké náklady, které zaplatíš za ne úplně kvalitní bydlení.**

SAMOSTATNÉ BYDLENÍ

Pokud se chceš postavit na vlastní nohy a víš, že se dokážeš sám o sebe postarat, můžeš přemýšlet o samostatném bydlení. Tento způsob bydlení je finančně náročnější, proto je potřeba mít pravidelné příjmy a dobře nastavený osobní rozpočet.

STARTOVACÍ BYTY

Startovací byty jsou **bezpečnou a finančně dostupnou možností pro mladé lidi**, kteří se chtějí osamostatnit a žít na vlastní pěst. Pomáhají například čerstvým absolventům škol, mladým rodinám nebo osobám, které se poprvé stěhují od rodičů/pěstounů. Startovací byt je nabízen na omezenou dobu, obvykle na několik let. Nájemné bývá nižší než u běžných bytů na trhu, což může pomoci mladým lidem lépe zvládnout finanční situaci v počátku pracovního života. Bývají jednoduše, ale účelně zařízené, a jeho obyvatelé si tak nemusejí dělat starosti s velkými počátečními investicemi do vybavení.

*Startovací byty bývají dostupné spíše ve větších městech.
Informovat se na ně můžeš na příslušném městském úřadu.*

SPOLUBYDLENÍ

Spolubydlení může být skvělým způsobem, jak si osvojit dovednosti pro samostatný život a najít nové přátele. Vypadá to tak, že **bydlíš v jednom bytě nebo domě s dalšími lidmi, kteří nejsou tvou rodinou**. Každý má obvykle svůj pokoj, ale společně sdílíte kuchyni, koupelnu, někdy obývací pokoj. Hlavní výhodou je zejména to, že se se svými spolubydlícími dělíte

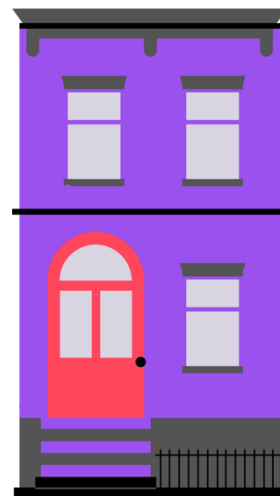
o nájem a další náklady. Stejně je možné si dělit i domácí práce. Zároveň je potřeba počítat s menší mírou soukromí. Spolubydlení vyžaduje vzájemnou toleranci – každý má jiné návyky a jiný životní styl, což někdy může vést ke konfliktům.

SOCIÁLNÍ BYTY

Sociální byty jsou v majetku obce, města nebo městské části, někdy i různých organizací, a právě ty rozhodují o jejich přidělení. Jsou určené **pro ty, kteří se nacházejí v bytové nouzi, tedy nemají kde bydlet nebo jim taková situace hrozí**. Pronájmy jsou na určitou dobu s možností prodloužení. Nájemníkům je v případě potřeby poskytována podpora sociálního pracovníka. Ten pomáhá najít cesty, jak zlepšit životní situaci nájemce. Jejich hlavní výhodou je výrazně nižší nájemné než u běžných pronájmů.

MĚSTSKÉ/OBECNÍ BYTY

Městské byty jsou nemovitosti vlastněné městem nebo obcí a jsou pronajímány občanům za zvýhodněné ceny. Tyto byty **jsou určeny pro lidi s nižšími příjmy, mladé rodiny, seniory, osoby se zdravotním postižením nebo i ty, kteří pracují ve veřejných službách.** Mohou být skvělou volbou pro ty, kdo hledají cenově dostupné a stabilní bydlení. **Je důležité zjistit, zda splňuješ podmínky pro jejich získání, a být připraven/a na administrativní proces spojený s podáním žádosti.** Výhodou městských bytů je nižší nájemné, právní ochrana a dlouhodobá stabilita bydlení.

A co dělat, pokud chceš získat městský byt?

- ▶ **Začni zjišťováním informací.** Navštiv webové stránky města nebo obce, kde plánuješ bydlet a kde máš nejlépe trvalé bydliště. Najdeš zde informace o dostupných městských bytech a podmínkách pro jejich získání. Určitě tam bude i uvedeno, na koho se obrátit pro více informací.
- ▶ **Zkontroluj, jestli splňuješ určené podmínky.** Může se jednat o příjmové limity, trvalý pobyt v obci, věk, rodinný stav apod.

► **Pokračuj vyplněním žádosti** a potřebných dokumentů. Ty najdeš buď online, nebo si je můžeš vyzvednout v budově úřadu města či obce.

► Po podání žádosti **budeš zařazen/a do seznamu čekatelů.**

Čekací doba se v každém městě či obci liší. Čekat můžeš několik měsíců, ale i několik let.

NÁJEM

Nájem znamená, že si **pronajmeš nemovitost (byt/dům) od někoho, kdo ji vlastní**. S vlastníkem **podepíšeš tzv. nájemní smlouvu**. Ta stanoví podmínky, za kterých můžeš v bytě bydlet, a zároveň právně chrání tebe i vlastníka. Pokud dodržíš všechny podmínky nájemní smlouvy, dá ti tahle forma bydlení jistotu a stabilitu. **Začít bydlet v nájmu bývá finančně náročnější**. Většinou je potřeba počítat s vratnou kaucí (cca dva až tři měsíční nájmy dopředu), penězi na vybavení a někdy i s poplatkem realitní kanceláři za zprostředkování (cca jeden měsíční nájem). K pravidelnému nájemnému je třeba každý měsíc přičíst poplatky za internet, různé televizní a streamovací služby (Netflix...), koncesionářské poplatky (poplatek za televizi a rozhlas) a také energie (voda, elektřina, plyn).

PODNÁJEM

Podnájem není zatím v České republice tak využívaným termínem. Setkat se s ním ale můžeš, a to zejména v případě, kdy si **chceš pronajmout například jednu místnost/pokoj v nějaké nemovitosti**. Stejně jako u nájmu si pronajímáš nějakou nemovitost (nebo její část), s rozdílem, že si ji nepronajímáš přímo od vlastníka, ale od někoho, kdo si ji sám předtím pronajal (nájemce). Výhodou podnájmu může být levnější cena a kratší výpovědní lhůty. Zároveň máš méně práv než nájemce a jsi více závislý/á na jeho krocích.

Ceny nájmu se výrazně liší. Záleží také na tom, kde chceš bydlet – na vesnici, ve městě, v jaké městské části apod.

VLASTNÍ BYDLENÍ

Vlastní bydlení znamená, že jsi vlastníkem bytu nebo domu. Na rozdíl od nájmu neplatíš za bydlení pronajímateli, ale investuješ peníze do nemovitosti, která je tvoje. Hodnota nemovitosti se může v průběhu času zvyšovat, což může být výhodné, pokud se rozhodneš ji v budoucnu prodat. **Nemusíš se obávat, že ti někdo vypoví smlouvu a budeš se muset stěhovat.** Bydlení je tvoje, dokud se nerozhodneš jinak.

Proces nákupu vlastního bydlení zahrnuje podrobné finanční plánování, hledání nemovitosti, financování a samotnou koupi. **Pokud se rozhodneš pro koupi nemovitosti, čeká tě spousta administrativy. Určitě tento krok nepodnikej sám/sama.** Je

dobré se obrátit na realitního nebo finančního specialistu, případně využít právní poradenství. Pořízení nemovitosti je spojeno s velkým finančním vydáním. Většina lidí si bere hypotéku (více najdeš v I. díle manuálu na téma Finance).

*Zkus se zamyslet a představit si, jak by mělo
vypadat tvoje ideální bydlení.*

PRONÁJEM BYTU

Nejčastějším způsobem, jak získat bydlení, je pro mladé lidi pronájem bytu. Zároveň je to forma bydlení, u které chybí podpůrné sociální služby. Proto se na pronájem pojďme společně podívat blíže.

JAK NA TO

① Fáze úvah

Vyhodnocení financí: Urči, kolik můžeš měsíčně utratit za nájem včetně poplatků za služby, tj. vypracuj si podrobný a reálný osobní finanční rozpočet (návod najdeš v I. díle manuálu na téma Finance.)

Vyhodnocení vlastních očekávání: Co hledáš? Chceš bydlet sám/sama? Máš peníze na vybavení bytu, jako je pračka, lednička, postel..., nebo hledáš raději vybavený byt? Trváš na určité lokalitě, nebo je ti to jedno? Jak velký byt si představuješ?

▶ Dispozice bytů:

Pojem dispozice se týká uspořádání a rozložení místností a jeho znalost se ti bude hodit zejména ve fázi hledání nového bydlení.

▶ **1+kk, 2+kk, 3+kk...**

První číslice označuje počet místností, výraz kk znamená „kuchyňský kout“. Pokud půjdeš na prohlídku bytu o dispozici 2+kk, uvidíš dva obytné pokoje, z nichž v jednom z nich bude kuchyňská linka.

▶ **Garsoniéra (1+kk)**

Jedna obytná místnost s kuchyňským koutem.

▶ **1+1, 2+1...**

První číslice označuje počet obytných pokojů, druhé číslo značí samostatnou kuchyň.

Úspory na kauci: Ujisti se, že máš našetřenou dostatečně vysokou sumu na kauci (jeden až tři nájemy).

② **Průzkum trhu**

Sleduj inzeráty na realitních webech, zeptej se známých. Inzerát si pečlivě pročti. Měl/a bys v něm najít většinu důležitých informací jako lokalitu, výši nájmu, poplatků i kauce, zda se byt pronajímá vybavený apod.

Tady jsou některé realitní weby, kde můžeš hledat:

www.sreality.cz, www.bezrealitky.cz, www.reality.idnes.cz,
www.byty.cz, www.espolubydleni.cz

Můžeš se také podívat přímo na **stránky realitních kanceláří**

Porovnej různé nabídky, aby sis udělal/a představu.

Pronájem bytu s realitní kanceláří pro tebe znamená pohodlnější proces a pomoc s papírováním. Realitce ale zaplatíš provizi/poplatek. Při pronájmu bez realitky ušetříš na poplatcích, ale budeš potřebovat více času, znalostí a schopností při vyřizování.

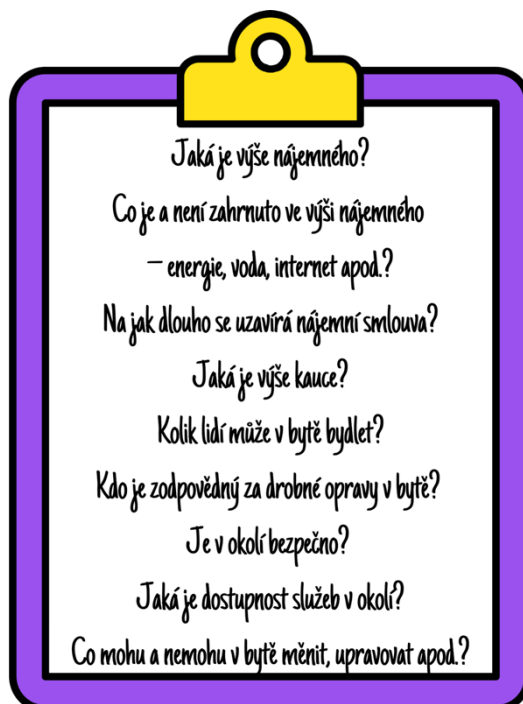
3 Kontaktování pronajímatelů a makléřů

Zavolej na číslo uvedené pod inzerátem a domluv si termín prohlídky. Pokud jsi v inzerátu nenašel/nenašla všechny potřebné informace, doptej se na ně. Znáš výši nájmu? Výši poplatků? Víš, jaká je kauce? Znáš přesnou adresu?

Domluv si s realitním makléřem nebo majitelem bytu prohlídku.

4 Prohlídka bytu

Připrav si dopředu seznam otázek. **Jako třeba:**

▶ Na prohlídce:

Byt si projdi a důkladně prohlédni. Zkontroluj jeho stav – podlahy, okna dveře, funkčnost elektroinstalace, sanitární techniky, bezpečnost budovy. Je byt dobře odvětrávaný? Nejsou v něm plísně? Máš ve svém okolí někoho, kdo rozumí nemovitostem? Vezmi ho s sebou.

Dělej si během prohlídky zápisky, a pokud ti to bude dovoleno, tak i fotky. Pomůže ti to, až budeš porovnávat klady a zápory prohlédnutých bytů. Hodit se ti může i metr, abys zjistil/a, jestli a případně jaký se ti sem vejde nábytek.

NÁJEMNÍ SMLOUVA

Je velmi důležitým dokumentem.

Stanovuje jasná pravidla a podmínky nájemního bydlení. Najdeš v ní nejen

výši nájmu nebo kauce, ale stanoví třeba i to, jak dlouho můžeš v nemovitosti

bydlet. Většinou je to nejméně rok nebo i déle, pokud je smlouva tzv. **na dobu určitou**. Na základě domluvy s vlastníkem se pak dá taková smlouva opakovaně prodlužovat.

Je ale možné, že ve smlouvě budeš mít uvedeno, že se uzavírá tzv. **na dobu neurčitou**. V tom případě můžeš nemovitost využívat tak dlouho, dokud nedáš majiteli nebo on tobě dopředu

(jak dlouho dopředu stanoví právě nájemní smlouva) vědět, že chceš ukončit nájemní smlouvu k určitému datu. Tím, že bude tahle situace oznámena dopředu, ti dá vlastník čas na hledání nového bydlení, nebo naopak – ty dáš vlastníkovu čas na nalezení nového nájemce.

Je opravdu důležité, aby sis nájemní smlouvu pečlivě přečetl/a a rozuměl/a, k čemu se jejím podpisem zavazuješ. Pokud si nejsi jistý/á, poraď se s někým, komu důvěřuješ, případně využij služeb některé z pomáhajících organizací, sociálního pracovníka apod.

Nájemní smlouva by měla být férová pro **pronajímatele** (majitele dané nemovitosti) i **nájemce**. Pokud tě zajímá, jak by taková nájemní smlouva měla správně vypadat a co vše by měla obsahovat, můžeš si na internetu vyhledat její vzor.

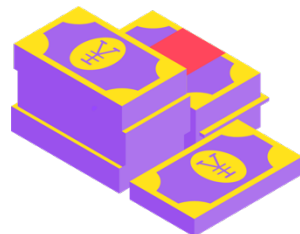

BYDLENÍ A PLACENÍ

Bydlení vždycky něco stojí. Určitě se tak potkáš s těmito výrazy:

KAUCE/DEPOZIT

Částka, kterou zaplatíš při podpisu nájemní smlouvy. Její obvyklá výše bývá jeden až tři měsíční nájemy a je vratná po ukončení nájemní smlouvy, pokud není třeba pokrýt z ní škody na majetku. Její výše by určitě měla být uvedená v nájemní smlouvě.

NÁJEMNÉ

Pravidelná měsíční **platba za bydlení**, kterou platíš, pokud žiješ v pronajatém bytě nebo domě. Jeho výši i způsob platby najdeš v nájemní smlouvě.

FOND OPRAV

Ve vlastním bytě nájemné samozřejmě neplatíš. Místo toho hradíš každý měsíc tzv. fond oprav, který zahrnuje náklady na opravu a údržbu společných prostor. Fond oprav spravuje SVJ – společenství vlastníků jednotek, které spravuje a udržuje dům, pozemek i společné prostory v zájmu všech vlastníků.

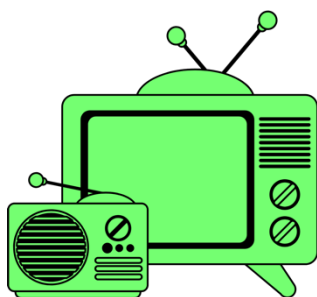
ENERGIE

(vodné a stočné, elektřina, plyn, teplo)

Platbu za ně hradíš buď pronajímateli, nebo přímo dodavateli energií. Informaci najdeš v nájemní smlouvě. Vodné je cena za vodu, která ti vyteče z vodovodu, a stočné je cena za vodu, která ti odteče do kanalizace.

KONCESIONÁŘSKÉ POPLATKY

Ty jsi povinen/povinna platit vždy, pokud máš doma televizi nebo rádio. K jejich placení se můžeš přihlásit buď na poště, nebo na webových stránkách Českého rozhlasu a České televize.

ODPADY

Pravidelný poplatek za odvoz a likvidaci komunálního odpadu v místě, kde máš trvalé bydliště. Platit ho je tvou povinností. Způsob i výše platby se liší město od města. Je ale možné, že patříš do skupiny, která je od platby osvobozená. Aktuální informace najdeš na stránkách obce/města, ve kterém bydlíš.

INTERNET

Pravděpodobně nebudeš chtít žít bez internetového připojení. Je tedy potřeba jeho cenu zahrnout do pravidelných nákladů. Většinou se hradí měsíčně. Nejprve si vybereš některého z poskytovatelů a oslovíš ho. Oni pak už zařídí vše ostatní.

TRVALÉ BYDLIŠTĚ

Trvalé bydliště není jen údaj v občanském průkazu. Je to **místo, kde člověk obvykle dlouhodobě žije a kde má vedenou adresu pro úřední účely**. Díky této adrese se pak stává občanem určitého státu, a **má tak právo na různé služby a výhody**, jako je například zdravotní péče, vzdělání, sociální služby/dávky apod. **Každý občan České republiky může mít pouze jedno místo trvalého pobytu**, které je směrodatné pro všechny úřady a zaslání korespondence (pošty). Vyjma úřadů pak budeš trvalé bydliště používat i při komunikaci s bankami, zdravotní pojišťovnou a dalšími institucemi, se kterými se budeš v běžném životě setkávat. **Někdy se adresa trvalého bydliště může lišit od místa, kde člověk skutečně bydlí**. Potom je tedy všude třeba hlásit obě tyto adresy – bydliště (kde se člověk nachází většinu času) a trvalý pobyt.

ZMĚNA TRVALÉHO POBYTU

Pokud se přestěhuješ a budeš se chtít na nové adrese přihlásit k trvalému pobytu, musíš tuto změnu **provést osobně na příslušném úřadu** (obecní úřad, úřad městské části, úřad městského obvodu či magistrát). Budeš k tomu potřebovat platný občanský průkaz a nějaký dokument, kterým prokážeš, že na dané adrese skutečně bydlíš, například nájemní smlouvu.

Přirozeně si také budeš muset požádat o nový občanský průkaz.

Komu změnu trvalého pobytu nahlásit?

O změně adresy trvalého pobytu musíš informovat především zdravotní pojišťovnu, a to do 30 dnů, dále pak například úřad práce, kde je tato lhůta podstatně kratší – do 8 dnů. Tuto informaci by měli dále vědět také:

- ▶ škola (pokud studuješ) nebo zaměstnavatel (pokud pracuješ)
- ▶ dodavatelé energií
- ▶ finanční úřad
- ▶ banky
- ▶ pošta (SIPO, televizní a rozhlasové poplatky)
- ▶ ošetřující lékaři
- ▶ telefonní operátor
- ▶ odbor dopravy (pokud budeš vlastnit automobil) ...

*Informovat o změně můžeš osobně, písemně,
telefonicky nebo třeba e-mailem.*

🔍 DÁVKY SPOJENÉ S BYDLENÍM ✕

Může se stát, že pro tebe náklady na bydlení budou příliš vysoké a bude ti hrozit, že je nezvládneš platit. V tomto případě a za splnění určitých podmínek můžeš požádat buď o **příspěvek na bydlení**, nebo o **doplatek na bydlení**. V některých případech pak můžeš pobírat obě tyto dávky zároveň.

Vyřídíš si je snadno a rychle na úřadu práce v místě tvého bydliště – trvalý pobyt zde nehraje roli. Žádost si podáš buď osobně, anebo elektronicky, pakliže máš zřízenou datovou schránku nebo používáš elektronickou identitu občana. **Pokud si s vyplňováním žádostí a dalších formulářů, které jsou s nimi spojené, nebudeš vědět rady, můžeš se s prosbou o pomoc obrátit přímo na pracovníky úřadu práce.** Také můžeš vycházet z jednotlivých návodů, které jsou umístěny na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV), kde ke každé ze sociálních dávek nalezneš vyplněné vzory všech potřebných tiskopisů (www.mpsv.cz).

Podmínky pro přiznání i výplatu všech sociálních dávek se průběžně mění. Stejně tak se v průběhu let mění i jejich výše. Vždy je tedy třeba hledat aktuální informace, a to nejlépe přímo na stránkách úřadu práce (www.uradprace.cz), ať nejsi překvapený/á.

PŘÍSPĚVEK NA BYDLENÍ

Příspěvek je dávkou státní sociální podpory. Můžeš o něj žádat v momentě, kdy **nemáš dostatek finančních prostředků** na úhradu nájmu a dalších nákladů spojených s tvým bydlením (energie, služby aj.). Jeho výše se liší dle toho, kolik za své bydlení hradíš, nebo třeba i počtu osob, které s tebou v bytě žijí. Tato sociální dávka se může pohybovat v částkách od několika stovek korun až do několika tisíc. **Přesnou výši ti vždy spočítají právě na úřadu práce.** Pro alespoň hrubý odhad však můžeš použít online kalkulačku, kterou nalezneš například na webových stránkách MPSV.

PODMÍNKY NÁROKU NA PŘÍSPĚVEK NA BYDLENÍ

- ▶ Jsi majitel domu či bytu nebo ho užíváš na základě tzv. věcného břemene,
- ▶ bydlíš v nájmu či podnájmu,
- ▶ vlastníš rekreační stavbu (např. chatu), v níž se dá celoročně bydlet,
- ▶ máš trvalý pobyt na území České republiky a skutečně zde žiješ.

Společně s tím platí ještě dvě podmínky:

- ① Za své bydlení musíš pravidelně hradit víc než 30 % z částky tvého celkového měsíčního příjmu.
- ② Těchto 30 % zároveň nesmí být vyšších než stanovená částka normativních nákladů na bydlení.

V případě, že tyto podmínky nesplníš, úřad práce se rozhodne, že ti sociální dávku vyplácet nebude. Zároveň ti vždy musí sdělit, proč se tak rozhodl, a to zpravidla písemnou cestou.

Normativní náklady na bydlení stanovuje vláda České republiky a zveřejňuje je ve Sbírce zákonů. Představují **průměrné celkové náklady na bydlení** podle druhu bydlení, velikosti města/obce, kde žiješ, a počtu členů domácnosti. Zahrnují nájemné a další náklady, jako například energie a služby, které lze v jednotlivých městech/obcích srovnávat.

Při přiznání příspěvku na bydlení se tedy nebude nahlížet jen na to, jak máš vysoký příjem a jak vysoké jsou tvé výdaje za bydlení, ale i na to, kolik bys obecně mohl/a za bydlení v obci nebo městě, kde žiješ, platit.

PODÁNÍ ŽÁDOSTI O PŘÍSPĚVEK NA BYDLENÍ

Budeš potřebovat:

- ▶ **platný občanský průkaz**
- ▶ **nájemní smlouvu** (pokud bydlíš v nájmu) nebo výpis z katastru nemovitostí, pokud je dům/byt ve tvém osobním vlastnictví
- ▶ **doklad o výši příjmů** (např. od zaměstnavatele) a příjmů dalších osob, se kterými žiješ ve společné domácnosti – jedná se o samostatný formulář
- ▶ **doklad o výši nákladů na bydlení** (hrazení energií a služeb) – opět samostatný formulář
- ▶ **vyúčtování služeb a energií** (pokud o příspěvek budeš žádat v měsíci, kdy jsi obdržel/a buď přeplatek, nebo nedoplatek)

V některých situacích pak ještě:

- ▶ **prohlášení dalších osob, které s tebou žijí ve společné domácnosti** – Je zkoumáno, zda se podílí, nebo nepodílí na úhradě nájmu a dalších nákladů spojených s bydlením
- ▶ **potvrzení o studiu** (v případě, že je ti více než 15 let a stále studuješ)

CO BYS JEŠTĚ MĚL/A VĚDĚT

- ▶ V rámci příspěvku na bydlení se hodnotí tvé příjmy a výdaje za předchozí kalendářní čtvrtletí.
- ▶ V momentě, kdy s někým budeš sdílet společnou domácnost (partner, kamarád, někdo z rodiny...), bude úřad práce zajímat i příjem těchto osob.
- ▶ V současné době dokládáš na úřadu práce potvrzení o příjmech a výdajích spojených s bydlením 2x ročně a prokazuješ příjmy a výdaje za dvě předchozí čtvrtletí.
- ▶ Nárok na výplatu příspěvku vzniká dnem podání žádosti a lze ho uplatnit maximálně 3 měsíce zpětně. Příspěvek na bydlení je pak pravidelně vyplácen každý měsíc, a to po uplynutí kalendářního měsíce, za který náležel (tzn. zpětně).

Nezapomeň, že protože pobíráš tuto sociální dávku, musíš spolupracovat s úřadem práce. V současné době minimálně dvakrát ročně. Tvoji povinností je zpravidla do osmi dnů hlásit mu všechny důležité změny, jako je například ukončení/prodloužení nájemní smlouvy, zvýšení nájemného, cen za energie nebo služby, změna trvalého bydliště apod. V případě, že s úřadem práce spolupracovat nebudeš, stejně snadno, jako ti byla dávka přiznána, ti může být i odejmuta.

DOPLATEK NA BYDLENÍ

O doplatek na bydlení si můžeš požádat, pokud **už pobíráš příspěvek na bydlení, ale ani s ním nedokážeš pokrýt výdaje za bydlení**. Můžeš ho použít také např. na úhradu bydlení na ubytovně, v azylovém domě nebo v dalších pobytových sociálních službách (dům na půli cesty apod). Jeho výše je stejně jako u příspěvku na bydlení individuální a určuje ji úřad práce. Podmínky, za jakých ti může být doplatek na bydlení přiznán, nalezneš opět na webových stránkách úřadu práce, konkrétně na www.uradprace.cz.

V případě, že úřad práce rozhodne ve tvůj prospěch a dávku ti přizná, pak ti bude **doplatek na bydlení vyplácen vždy v měsíci, za který náleží** (dávku za měsíc leden dostaneš v lednu). Zde je tedy oproti příspěvku na bydlení rozdíl.

KDE HLEDAT POMOC

Pokud si s se svým bydlením nebudeš vědět rady, můžeš se obrátit pro pomoc na níže uvedené kontakty. Organizace mívají pobočky v různých městech. Veškeré informace najdeš na jejich webových stránkách.

MPSV ČR

Na Poříčním právu 1/376

128 00 Praha 2

Tel. 950 191 111

<https://www.mpsv.cz/>

Úřad práce České republiky – generální ředitelství

Dobrovského 1278/25

170 00 Praha 7 – Holešovice

Tel. 950 180 111

www.uradprace.cz/

Domov sv. Františka – azylový dům

Wenzigova 5, 301 00 Plzeň

Tel.: 377 310 708

E-mail.: dsf@mchp.charita.cz

www.mchp.cz

► **Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní – azylový dům**

Čermáková 29, 301 00 Plzeň

Tel.: 377 423 159

E-mail.: dmd@mchp.charita.cz

www.mchp.cz

► **Naděje – azylový dům pro ženy**

Železniční 36, 326 00 Plzeň

Tel.: 775 865 852, 377 456 912

E-mail.: ad.plzen@nadeje.cz

www.nadeje.cz

► **Azylový dům MáTa – pro rodiny s dětmi**

Lochotínská 37, 301 00 Plzeň

Tel.: 377 423 973, 724 667 638

E-mail.: info@mataprorodinu.cz

www.mataprorodinu.cz

► **Dům na půli cesty Bójka**

Palackého 39/16, 301 00 Plzeň

Tel.: 377 224 710, 777 570 665

E-mail.: dpc@skp-plzen.cz

web: www.skp-plzen.cz

► **Domov sv. Františka – noclehárna**

Wenzigova 3, 301 00 Plzeň

Tel.: 377 220 477

E-mail.: dzemal.gerbani@mchp.charita.cz

www.mchp.cz

► **Ubytovna Borská 67**

Borská 2774/67, 301 00 Plzeň

Tel.: 377 377 941, 608 226 699

E-mail: hertl.borska@seznam.cz

<https://www.ubytovani-borska67.cz/cenik>

KDE HLEDAT INFORMACE

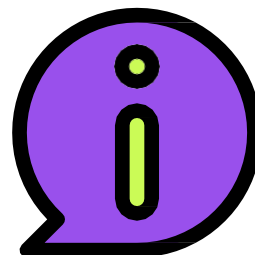
<https://www.mesec.cz/>

www.idealninajemce.cz

<https://www.mpsv.cz/>

<https://www.uradprace.cz/>

<https://www.ochrance.cz/>

Uvedené odkazy jsou zároveň zdrojem informací v tomto manuálu.

[illegible]

Blank lined paper with 20 horizontal lines.